

PLANSTRATEGI 2020 – 2023

BINDAL KOMMUNE

«Bindal - med vind i seglan»

Endelig vedtatt i Bindal kommunestyre 17. juni 2021

Innhold

1 Innledning	2
2 Om kommunal planstrategi	3
3 Nasjonale og regionale forventninger	4
3.1 Nasjonale føringer og forventninger	4
3.2 Regionale føringer og planer	5
4 Utviklingstrekk i Bindal	6
4.1 Befolkningsendring	6
4.2 Befolkningsframskriving	6
4.3 Inn- og utflytting	7
5 Kommuneplanen	8
5.1 Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2024	8
5.2 Kommuneplanens arealdel	9
6 Planprosess	9
6.1 Plansystemet	9
6.2 Utvikling av planer	10
7 Planer	10
7.1 Planoversikt	10
7.2 Interkommunalt plansamarbeid	12
7.3 Vurdering av planbehovet i valgperioden 2020-2023	12

1 Innledning

Bindal kommune står ovenfor en del utfordringer knyttet til bl.a demografiske endringer, næringsstruktur og miljø. Et par meget sentrale temaer er hvordan vi skal kunne utnytte mulighetene og håndtere utfordringene best mulig, og hva vi kan gjøre for samtidig å sikre en bærekraftig utvikling.

Målsetningen vil alltid være å få til god samhandling mellom politikere og administrasjon, innbyggere, næringsliv og arbeidstakere. Målrettet, felles innsats gir bindalssamfunnet større mulighet til å oppnå bedre resultater.

Kommunen har flere virkemidler for å påvirke samfunnsutviklingen, og planer er verktøy for å finne felles mål og prioriteringer, og hva som skal til for å nå disse målene. Planlegging skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og gode muligheter for medvirkning for alle berørte parter. Samtidig skal FNs bærekraftsmål være fundamentet for all planlegging og øvrig virksomhet.

Noe forenklet er *planstrategien* en «plan for planleggingen», og dette dokumentet legger derfor føringer for kommunens planlegging og prioriteringer inneværende kommunestyreperiode.

2 Om kommunal planstrategi

I plan- og bygningsloven er det forutsatt at det nye kommunestyret starter opp arbeidet med revisjon av kommuneplanen umiddelbart etter at kommunestyret er konstituert. Som første fase i denne revisjonen skal kommunestyret senest innen et år etter konstituering utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. I lovens § 10- 1 Kommunal planstrategi heter det:

«Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.»

«Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.»

«Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.»

Det er i hovedsak opp til den enkelte kommune å bestemme hvor omfattende og detaljert planstrategien skal være. Planstrategien skal ut fra kommunens planbehov angi hovedrammer og viktige satsinger og det må legges opp til fleksibilitet i forhold til endrede behov og forutsetninger underveis.

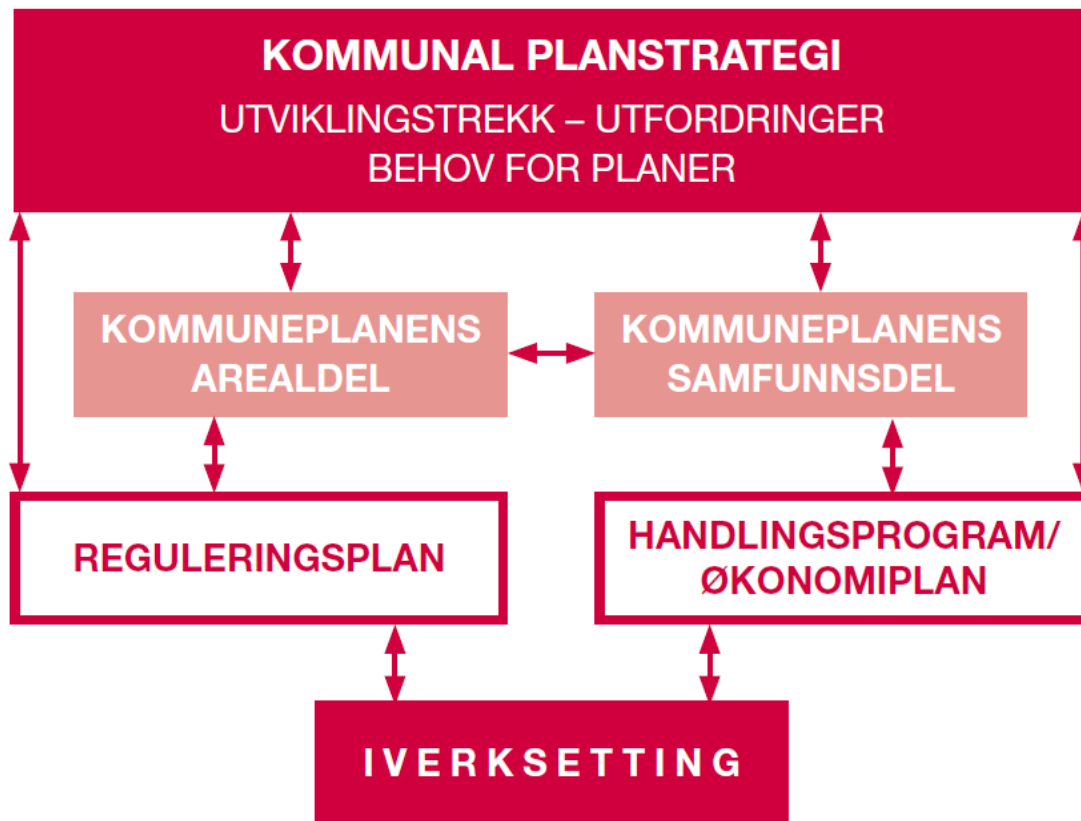
Den kommunale planstrategien er et sentralt verktøy i kommunens samordnede planlegging, og kommunestyret kan ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med eksempelvis nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Loven gir kommunen en stor frihetsgrad til å bestemme innholdet i planstrategien. Planstrategien har videre ingen rettsvirkning og kan fravikes i valgperioden etter behov. Dersom kommunen ønsker å utsette planoppgaver som inngår i planstrategien, bør dette skje gjennom en endring av planstrategien. Kommunen kan når som helst sette i gang nytt planarbeid ut over planstrategien.

§ 10-1 i plan- og bygningsloven sier også at utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen (overordnet samfunns- og arealdel). Kommuneplanen omhandles i § 11.

Planstrategien rulleres hvert fjerde år, og vil legge føringer for den øvrige kommunale planleggingen. Samtidig vil økonomiplan og årsbudsjett legge premissene for planstrategiens prioritering og vurderingen av kommunens samlede behov for nye eller reviderte planer.

Bindal kommunes samlede planer blir fortløpende vurdert, herunder også kommunens interne driftsplaner, mens vi i planstrategien vil legge hovedvekt på politisk vedtatte planer.

Basert på figur hentet fra Miljøverndepartementets veileder *Planlegging etter plan og bygningsloven*

3 Nasjonale og regionale forventninger

3.1 Nasjonale føringer og forventninger

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal blant annet følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer. Regjeringen peker ut fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen vil at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. De skal være en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

I tillegg er det en rekke lover og statlige planretningslinjer som legger føringer for den kommunale planleggingen, og som kan gi grunnlag for innsigelser.

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023 finnes [her](#)

3.2 Regionale føringer og planer

Fylkesplan Nordland 2013-2025 er en overordnet plan for den helhetlige utviklingen i Nordland. Fylkesplanen skal være førende for nye regionale planer som utarbeides i Nordland, og vil imøtekomme mange av de nasjonale forventninger som ikke er ivaretatt i annen planlegging. Regional planstrategi har erstattet fylkesplanen som det overordnede styringsdokumentet på regionalt nivå, men er ingen utviklingsplan. Planstrategien er en strategi for hvilke planer som skal utarbeides i fylkestingsperioden, og dekker dermed planbehov som ikke er med i fylkesplanen. For å få til en god utvikling i Nordland, er det ønskelig med et felles og omforent grunnlag for alle aktører som jobber med regional utvikling. Det er behov for felles visjoner, mål og strategier som er overbyggende og langsiktige for å få dette til. Fylkesplanen skal gjelde fra 2013 til 2025. Revidering av fylkesplanen vil vurderes hvert 4. år i sammenheng med utarbeiding av regional planstrategi. For alle regionale planer skal det lages et handlingsprogram, som rulleres årlig.

Planen har tre målområder:

- Målområde 1 - Livskvalitet
- Målområde 2 - Livskraftige lokalsamfunn og regioner.
- Målområde 3 - Verdiskaping og kompetanse.

I tillegg omhandler planen perspektiver som Nordlands samiske befolkning, bærekraftig utvikling, likestilling og mangfold, universell utforming og medvirkning.

Nordland fylkeskommune har også utarbeidet regionale planer for en rekke ulike tema som beskriver prioriteringer og valg for utvikling i regionen. Regionale planer skal legges til grunn for kommunal planlegging og kan gi grunnlag for innsigelser.

Oversikt over regionale planer finnes på nettsidene til [Nordland fylkeskommune](#).

4 Utviklingstrekk i Bindal

4.1 Befolkningsendring

Folketallet i Bindal kommune har sunket fra 2373 personer i 1970 til 1397 i 2021 (pr. 1. januar). Det var befolkningsvekst i 2016 og 2017 da vi bosatte flyktninger i kommunen. Antall levendefødte de siste 7 årene har variert fra 17 (2018) til 7 (2019). I Bindal er det flere menn enn kvinner. Forventet levealder ved fødsel i Bindal er nesten 77 år for menn og 83 år for kvinner.

Befolkningsutvikling blir gjerne sett på som den ene store indikatoren for regional utvikling. Ønsket om befolkningsvekst har sammenheng med flere forhold, blant annet kommunens inntektsgrunnlag og tilgang på arbeidskraft. Utvikling i antall innbyggere har betydning for kommunens planer når det gjelder omfang og kvalitet av de ulike tjenestene som skal leveres til innbyggerne i fremtiden.

Historisk befolkningsutvikling utvalgte år, Bindal 2001 – 2021 (pr. 1. januar i året).

Kilde: SSB

2000	2003	2006	2009	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1921	1822	1741	1616	1562	1482	1465	1473	1486	1450	1426	1397

Befolkningsvekst Bindal kommune. Årlige tall. Kilde: Kommunehelse statistikkbank

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
-42	-21	-17	8	13	-36	-24	-29

Antall levendefødte pr. år i Bindal. Kilde: SSB

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
16	11	12	14	11	17	7	13

Kvinner per 100 menn, 20 - 39 år, 2015 – 2020 (pr. 1. januar i året). Kilde: SSB/Panda

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bindal	90	97	91	87	86	81

Hos våre nabokommuner er det også færre kvinner enn menn i aldersgruppen 20 – 39 år. Hele befolkningen sett under ett er det også flere menn enn kvinner i Bindal.

I det forrige oversiktsdokumentet for Bindal kommune (vedtatt 2015) viste statistikk (SSB/Panda) for perioden 2000 til og med 2013 at det var mest flytting inn/ut av kommunen når en var i alderen 18 – 33 år. Det var i denne perioden flest som flyttet ut av kommunen.

4.2 Befolkningsframskriving

Fram til 2050 antar man at det blir en stor nedgang i alle aldersgrupper fram til 80 år, og nedgangen er størst blant de yngste aldersgruppene. For aldersgruppen 80 år og eldre forventes det nærmest en fordobling.

Befolkningsframskrivninger kan tjene mange formål og fungere som et nyttig verktøy for planlegging i kommunene. Det kan for eksempel danne grunnlag for planlegging av framtidige behov i hver enkelt kommune med bakgrunn i framtidig befolkningsstørrelse.

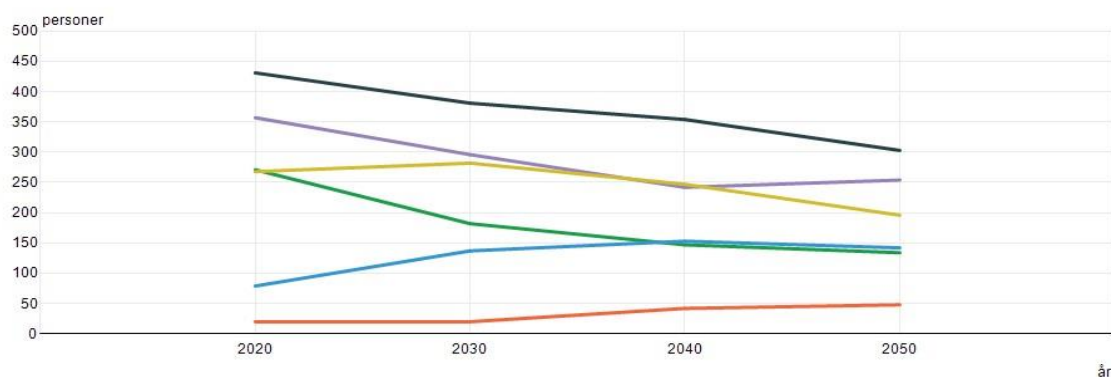
Framskrevet folkemengde, lav nasjonal vekst (LLML*) for 2030, 2040 og 2050.

Kilde: SSB

	2020	2030	2040	2050
Bindal	1426	1298	1185	1077

*Framskrivningene viser framtidig utvikling ut fra forutsetninger om lav fruktbarhet, levealder og netto innflytting med utgangspunkt i den observerte utviklingen, basert på middels vekst i de nevnte kriteriene.

12882: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Bindal, Lav nasjonal vekst (LLML).

Kilde: SSB

— 0-17 år — 18-49 år — 50-66 år — 67-79 år — 80-89 år — 90 år og eldre

4.3 Inn- og utflytting

Det er også viktig å ha søkelys på å bygge og beholde kompetanse lokalt, da det ligger et betydelig potensial i å beholde eksisterende innbyggere.

5 Kommuneplanen

Bindal kommune har en rekke planer og styringsdokumenter som kommunen styres etter. Dette er i første rekke kommuneplanen, som består av:

- samfunnsdel
- arealdel
- handlingsdel, som i hovedsak består av kommunens økonomiplan

I tillegg til disse overordnede planene har hver sektor en rekke planer som styrer den faglige virksomheten innenfor hver sektor.

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi retning, og peke ut mål og strategier for den langsiktige utviklingen i kommunen samtidig som den skal gi føringer for politiske satsningsområder.

Kommuneplanens arealdel viser sammenhengen mellom ønsket fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen gir hovedtrekkene i kommunens arealdisponering, og gir klare rammer og betingelser for hvilke tiltak som kan settes i verk. Den skal også beskrive viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealbruken. Arealdelen er juridisk bindende, og er et sentralt verktøy for å nå målene som fastsettes i samfunnsplanen.

5.1 Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2024

Samfunnsdelen er grunnlaget for de ulike sektorens planer og virksomhet. Samfunnsdelen er kommunens operasjonalisering av FNs bærekraftsmål og er kommunens langtidsplan.

Kommuneplanens samfunnsdel står sentralt i planstrategien, og kommuneplanen som helhet er en viktig premissleverandør for å utarbeide videre temaplaner. Planstrategien tar utgangspunkt i revisjon av kommuneplanen, og planbehovet i kommunestyreperioden må ta høyde for dette.

5.2 Kommuneplanens arealdel

Arealdelen for Bindal kommune viser disponering av kommunens land- og sjøarealer i samsvar med de mål som er trukket opp for forvaltning av arealressursene, og er en helhetlig vurdering av hvordan kommunens arealer kan brukes og utvikles mest mulig hensiktsmessig. Gjeldende arealplan (2004-2018) er moden for revisjon, og arbeidet med revisjon av kystsoneplan og arealdel for Bindal kommune er i gang.

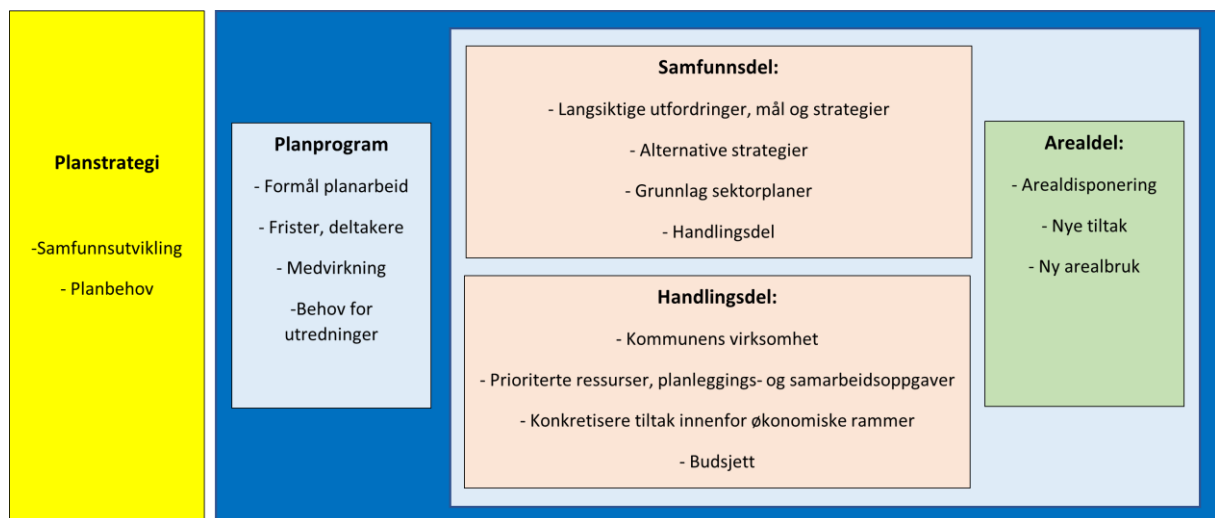
6 Planprosess

6.1 Plansystemet

Kommunens planer er viktige styringsverktøy, og et effektivt plansystem består av planer som er forutsigbare, innehar klart språk, og har en tydelig kobling til samfunnsplanen.

Det er gode muligheter til å utvikle et plansystem som vektlegger de forskjellige planene som aktive og politiske/administrative ledelsesverktøy. Gjennom realistiske planer og bedre koblinger mellom kommuneplan og økonomi, kan Bindal kommune skape planer som har bedre struktur og som fungerer bedre på operativt nivå.

Plansystemet ivaretar kommunelovens krav om styrket sammenheng mellom kommuneplanen og økonomiplan med handlingsdel.

Plansystemet skal:

- Gi et godt grunnlag for politisk styring og administrativ oppfølging
- Være enkelt å forstå, og som er rettet mot gjennomføring
- Skape forutsigbarhet gjennom mål, resultat og økonomi
- Bidra til at det er en klar kobling mellom planstrategien, kommuneplanen, gjennom temaplaner og inn i økonomiplan med handlingsdel.
- Skape oppdaterte planer som styrker det kommunale handlingsrommet i samfunnsplanleggingen.
- Omfanget og utforming av temaplaner skal være tilpasset kommunens behov

Plansystemet fungerer slik at gjennom planstrategien prioriterer og bestemmer kommunestyret planoppgaver, og om kommuneplanen skal revideres helt eller delvis, eller videreføres. Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens langtidsplan med mål, strategier og veivalg. Samfunnsdelen peker ut satsningsområder i et langtidsperspektiv og samfunnsplanens handlingsdel kobles direkte opp mot økonomiplanen.

Kommunens temaplaner er avgrensede planer for et gitt tema eller fagområde med klare målsettinger. Disse målene innehar en forankring i samfunnsplanen. Hver temaplan inneholder klare tiltak på hvordan en skal nå fastsatte mål. I økonomiplan med handlingsdel kan kommunestyret gjennom planstrategi og økonomiplan sette kursen for sin kommunestyreperiode. Noen tiltak fra temaplaner krever økonomi og krever satsninger som kommunestyret må ta stilling til i inneværende økonomiplan.

Videre brytes dette ned i årlige investerings- og driftsbudsjett. Det skal videre rapporteres tilbake til kommunestyret på hvordan sektorene står i forhold til måloppnåelsen. Det skal rapporteres på status, mål, hvor en står i forhold til ønsket situasjon og hvordan den økonomiske situasjonen er.

6.2 Utvikling av planer

Plan- og utviklingsavdelingen vil utarbeide rutiner for hvordan vi drifter planprosesser, og utarbeide maler for hvordan temaplaner med tiltak skal bygges opp. Formannskapet skal understøtte sektorplanleggingen i utvikling av planer, og sørge for at temaplaner med tiltak har en klar forankring i samfunnsplanen. Planaktørene skal sørge for at det blir gjennomført medvirkning i planarbeidet, og sikre at planer har god forankring lokalt.

Det vil også utarbeides maler for mål og tiltaksrapportering i samarbeid med økonomiavdelingen for å sikre et enhetlig rapporteringssystem.

7 Planer

7.1 Planoversikt

Avdeling		Vedtatt
Rådmann		
Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2024		2014
Tiltaksdel Bindal kommunes samfunnsdel 2020-2024		2019
Helhetlig ROS-analyse for Bindal kommune		2016
Serviceavdeling		
Arkivplan		2016
Lønnspolitisk plan		2020

Økonomi		
Budsjett og økonomiplan for 2020-2023		2019
Plan og utvikling		
Kommuneplanens arealdel – tekstdel 2004-2018		2004
Kommuneplanens arealdel – vedlegg til tekstdelen		2004
Kommuneplanens arealdel – plankart		2004
Trafikksikkerhetsplan 2019-2022		2019
Boligplan 2018-2025 «Bo godt i Bindal»		2017
Kommunedelplan for Bindalseidet		1999
Kommunedelplan for Terråk		1999
Klima og energiplan 2012-2020		2011
Strategisk næringsplan 2012-2015		2012
Vedlikeholdsplan kommunale bygg		2016
Helse og velferd		
Strategisk helse- og omsorgsplan 2017-2030		2017
Boligsosial handlingsplan 2017 – 2022		2016
Habiliterings- og rehabiliteringsplan 2019-2029		2019
Plan for flyktningarbeidet i Bindal kommune		2016
Oppvekst og kultur		
Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020–2031		2020
Plan for tilsyn og kvalitetsutvikling av barnehager på Sør-Helgeland		2019
Regional kompetanseplan for barnehagene på Sør-Helgeland (utgår i 2020)		2019
Integreringsplan		2019
Plan for vedlikehold og drift BTI i BYN		2018
Skole		
Plan for trygt skolemiljø, 9a		2019

Plan for sorgarbeid		2014
Plan for foreldresamarbeid-innhold på foreldremøter		2019
Plan for forebygging – tiltak alvorlig skolefravær på Sør-Helgeland		2015
Plan for entreprenørskap		2019
Plan overgang barnehage-skole	Revidert 2017	2013
Retningslinjer for helsefremmende skole		2019
Helhetlig plan for leseopplæring kommune		2006
Barnehager		
Plan for overgang barnehage – skole	Revidert 2017	2013
Plan for barns medvirkning		2018
Beredskapsplan		2015
Retningslinjer for samarbeid barnehage – helsestasjon		2020
Trivselsplan (handlingsplan mot mobbing)		2015
Målsettings og satsningsplan for barnehagesektoren i Bindal kommune		2020
Språkplan – Bindal barnehage	I prosess	2021
Samarbeid og rutiner – barnehager på S-H og PPT		2018

7.2 Interkommunalt plansamarbeid

Kystsonerplan	Vedtatt	2019
Klima og miljøplan	I prosess	
Digitale Helgeland – strategi 2020-23	I prosess	

7.3 Vurdering av planbehovet i valgperioden 2020-2023

Kommunedirektøren					
Plan	Handling	2021	2022	2023	Kommentar
Økonomiplan	Rullering	x	x	x	
Kommuneplanens samfunnsdel			x	x	
Planstrategi	Revisjon		x	x	Ny/revidert for hver valgperiode
Helhetlig ROS-analyse for Bindal kommune		x			

Overordnet beredskapsplan		x	x	x	Sektorielle beredskapsplaner skal finnes i de forskjellige fagplaner i kommunens avdelinger og organisasjoner.
Overordnet kompetanseplan		x			
Serviceavdeling					
Plan	Handling	2021	2022	2023	Kommentar
Arkivplan		x			Innenfor ordinære rammer
Digitaliseringsstrategi 2020-2023		x			Ses i sammenheng med satsingen i Digitale Helgeland
Plan og utvikling					
Plan	Handling	2021	2022	2023	Kommentar
Kommuneplanens arealdel	Revisjon	x	x		Krever justeringer for å bli iht PBL
Verdiskapingsplan/ Næringsplan	Ny	x	x		Krever langsiktige retningslinjer for arbeidet. Bør være klar ila 2022
Temaplan energi og klima	Ny	x	x		Som del av klimanettverk Sør-Helgeland
Kystsoneplan	Revisjon		x		Må revideres ut fra lokale vedtak
Trafikksikkerhetsplan 2019-2022	Revisjon		x	x	Ny/revidert
Avløpsplan	Ny			x	Gjeldende avløpsplan fra 1992
Oppvekst og kultur					
Plan	Handling	2021	2022	2023	Kommentar
[Skole-barnehage]					
Ny plan for overgang barnehage-skole	Revisjon	x			Nye behov
Fagfornyelsen- årsplaner- vurderingsforskriften	Revisjon	x			Nye læreplan og vurderingsforskrift
Helsefremmende skole-barnehage- felles satsing	Fortløpende arbeid	x	x	x	Krever ingen revisjon
DEKOM- plan for vårt behov	Ny	x	x		Nytt behov
Regional kompetanseplan for barnehagene på Sør-Helgeland (utgår i 2020)	Revisjon	x			Denne jobber RKK med i dag
Regional kulturminneplan for Sør-Helgeland (den tror jeg ikke finnes i dag)	Ny	x			Nytt behov
Kulturvernplan	Ny		x		Behov for ny plan
Tverrfaglig handlingsplan for forebygging og håndtering av vold og overgrep	Ny	x			Kommunen har ikke en felles handlingsplan for forebygging og håndtering av vold og overgrep. Men kommunen har en handlingsrutine for ansatte i BYN-kommunene som deltok i BTI-prosjektet. Krever revisjon og lokal tilpasning.
Plan for vedlikehold og drift BTI i Bindal	Revisjon	x			Felles plan for alle fire BYN-kommunene og bør revideres og tilpasses Bindal kommune

Plan for barns medvirkning	Revisjon	x			Krever revisjon
Trivselsplan	Revisjon	x			Krever revisjon
Beredskapsplan	Revisjon	x			Krever revisjon
Friluftslivets ferdselsårer		x			
Helse og velferd					
Plan	Handling	2021	2022	2023	Kommentar
Kreftplan	Revisjon		x		
Demensplan	Ny		x		
«Leve hele livet»	Ny	x			
Strategisk kompetanseplan	Ny	x			
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Ny		x		
Psykiatriplan	Revisjon		x		
Plan for helsemessig og sosial beredskap	Revisjon		x		
Smittevern og pandemiplan			x		
Plan for legetjenesten			x		